GAZETA LWOWSKA.

We Srodę. Nro. 89. 4. Czerwca 1817.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia dnia 25. Maia. — Dostrzegacz Austryacki umieścił co następuie:

„Gazeta (Londyńska) Morning-Chronicle z dnia 6. Maia, a z niey gazeta (Bruxelska) Vrai Liberal z d. 11, umieściły pod napisem: Zwyczayna korrespondencya Paryzka artykuł, należący wcale do teyże samey kategoryi, iak i ów, który śmy w numerze 129 gazety naszey (*obaczyć artykuł*: W. Brytania *w numerze 87 gazety naszey*) za zupełnie fałszywy i kłamliwy ogłosili. Korrespondent gazety Morning-Chronicle zmyśla wzręcz notę Dworu Austryackiego do Dworu Neapolitańskiego, uskarzaącą się na niepotrzebny i nieporządny pośpiech, z iakim sobie przy traceniu Murata (gdy ten w roku 1815 do Pizzo wylądował) postąpiono. Możemy z autentycznych źródeł zapewnić, że ani tey, ani iakoweykolwiek bądź inney noty o tym przedmiocie, ze strony Rządu Austryackiego nigdy nie pisano. Pomimo tego twierdzi iednakże Morning-Chronicle, że ta nota iest niewątpliwą (inquestionable), i że dowodzi ducha nieukontentowania ze strony Gabinetu Austryackiego przeciwko Dworowi Neapolitańskiemu, czyli raczey przeciwko Domowi Burbonów w ogólności. Przekonani iesteśmy, że sami nawet pisarze gazety Morning-Chronicle ani słowa nie wierzą temu, co ich korrespondent Publiczności swoiey radby narzucić. Że z resztą nieprzyiaciele spokoyności i porządku towarzyskiego widzą się w potrzebie wynaydywania kłamstw, aby ie potem kommentować mogli, iest nayważnieyszym dowodem dobrego ducha, którym tchną Ludy, i z którego się wszyscy przyiaciele porządku i spokoyności wraz z nami serdecznie cieszyć mogą. Ponieważ się iednak między wszystkiemi Narodami, a szczególniey między Publicznością gazety czytaiącą pewna liczba łatwowiernych osob znayduie, przeto nie możemy bezimiennym korrespondentom, którzy od nieiakiego czasu, iak się zdaie, fabrykacyę aktów dyplomatycznych za główne rzemiosło swoie obrali, dopuścić tey uciechy, ażeby, choćby i naymnieysze zwycięztwo nad łatwowiernymi odnieśli; a gdy żadna, chociażby i naybardziey stronnicza gazeta, charakteru prawości i miłości prawdy tak dalece zaprzeć się nie może, ażeby się wbrew czystey prawdzie z miedzianym czołem przy kłamstwie utrzymywać miała, przeto spodziewamy się także i po pisarzach gazety Morning Chronicle i Vrai Liberal (Niemieckie bowiem gazety pewnie się podobnemi kłamstwami iuż więcey plamić nie będą), że podobne, przez nich udzielone, a przez nas z dobrego źródła za fałszywe uznane artykuły, dla oświecenia Publiczności swoiey w własnych gazetach swoich odwołaią. My z naszey strony, nie przestaniemy Publiczności naszey podobne brednie przy każdey sposobności objaśniać, będąc przekonani, że za to, co gazeta nasza u przyiaciół nowin i nowości na chwilowych wdziękach utracić może, w światłey wszystkich prawomyślących pochwale, na którey nam iedynie należy, hoyną nagrodę pozyskamy."

Wiadomości zagraniczne.

Chiny.

Z Chin odebrano w Anglii wiadomość, że Poselstwo Angielskie powróciło do Kantonu, i że, luboć podarunków nie przyięto, przecież spodziewać się można, iż dobre porozumienie między Chinami i W. Brytaniią przerwanem nie będzie. Handel szedł tak, iak dawniey, a od czasu powrotu Poselstwa, wypłynęły iuż 3 okręty z Kantonu. Te wiadomości przywiozł okręt, zwany Xiążę Rejent. Podczas, gdy od wyspy S. Heleny odpłynąć zamyślał dla odprawiania dalszey żeglugi do Anglii, spostrzeżono 3 wielkie okręty, i wkrótce poznano, że to są z taką pożądliwością oczekiwane z Chin okręty pod nazwiskiem: Jenerał-Hewitt, Castle Huntly i Cumberland. Skoro stanęły na kotwicy, udał się Officer z pokładu okrętu Xięcia Rejenta na okręt zwany Jenerał-Hewitt, dla zasięgnienia naynowszych wiadomości a

Chin o interessach Angielskich. Część przeznaczonych dla Cesarza Chińskiego podarunków została sprzedaną, a reszta, wraz z listami urzędowemi, znaydowała się na pokładzie wyż pomienionego okrętu. Owe 3 okręty odpłynęły d. 5. Stycznia z Kantonu. Po powrocie okrętu Xiążę Rejent do Anglii, pisał Kapitan Harris do Kompanii Wschodnio-Indyyskiey, dla doniesienia oneyże wszelkich wiadomości, które na pokładzie rzeczonego okrętu zasięgnął.

Ameryka Hiszpańska.

Pisma publiczne Amerykańskie, a z nich Angielskie umieściły list pewnego Officera, należącego do wyprawy Jenerała Miny (który, iak wiadomo, knował w Hiszpanii przeciwko Królowi spisek, potem umknął, i na stronę powstańcow Amerykańskich przeszedł). List ten, z wyspy wężów (iedney z wysp Panieńskich) datowany, zawiera między innemi: że pomieniona wyprawa wielkie znoie i niedostatki ponosić musiała, i że przez żółtą gorączkę kilkunastu ludzi utraciła. Pisarz tego listu wydaie się z resztą z wielkiem łakomstwem swoiem na pieniądze, co mu właśnie nie wiele zaszczyta przynosi. Daley zaś tak pisze: „Wyspa wężow była ieszcze przed kilku miesiącami ie lyn.e przez drapieżne zwierzęta i gady zam szkaną, z kąd też także i nazwisko swoie o zymała. Po zdobyciu Kartageny przez Hiszpanow, osiadł tu Area, teraźnieyszy Gubernator tey wyspy, z kilkomaset ludźmi rozmaitego Narodu. Uzbroił okręty korsarskie, i za pomocą onychże robi znaczne zdobycze, a tak mało iest delikatnym, że nam proponował, abyśmy z nim w spółkę weszli, i zrzekli się planu naszego złączenia się z woyskiem powstańców; nie przyięliśmy iednakże propozycyi iego. Wiesz WPan, iak ciasno było koło mnie co do pieniędzy, gdy z Nowego-Yorku odjeżdzałem; od tego czasu nie otrzymałem ani szeląga; tymczasem mam nadzieię w świetnych obietni ach, które nam czyniono. Nasz Jenerał czyni wszystko, co może, aby położenie nasze znośnem uczynić; ale niestety, nie wiele ón może! Powiada, że pomieszczał summy w wielu domach handlowych w Kraiach Zjednoczonych Stanow, które od owego czasu zawód mu zrobiły. Bez wątpienia nie dobrze sądziłeś WPan o wyprawie naszey, ale się nie troszcz, gdyż skutek nie może inaczey, iak tylko pomyślnie wypaśdź. Czekaią nas wprawdzie tęgie boie, ale nam dublony za to wynagrodzą. Dotychczas broni naszey tylko przeciwko nam samym używaliśmy. Ubolewam nad zaciekłą żądzą poiedynkowania się, która się między towarzyszami naszymi zagęściła; mało dni takich miia, w którychby się krwawe bitki nie zdarzały; to zaś zdaie się bydź nieuchronnym skutkiem mieszaniny korpusu naszego. Wyspa tuteysza iest powszechnem mieyscem zgromadzenia się Mexykańskich okrętów korsarskich, i ich zdobyczy. Przed kilku dniami przywieziono tu znowu bardzo piękne łupy. Jeszcze się palce moie ani iednego dublona nie dotknęły; spodziewam się atoli obfitego żniwa, skoro w Mexyku staniemy."

Gazety Amerykańskie z dnia 5go Kwietnia donoszą, że powstańcy Hiszpańscy twierdzę Penaskolę (w Florydzie zachodniey) rzeczywiście oponowali; w dowod czego przytaczaią, że korsarze onychże zabrane zdobycze iuż tam, a nie iak dotychczas, do przyładka Francuzkiego (Cap Francais), posyłali.

Codziennie wzrasta liczba i śmiałość korsarzy Buenos-Ayreskich. Dwa okręty onychże, co w Marcu do Norfolku (w Wirginii) zawinęły, nazywaią się Independencia-del-Sud, i Altaveda. Osada ich wynosi 150 głów samych Amerykanów albo Anglików; na pokładzie mówiono tylko po Angielsku. Powiadaią, że te okręty 290,000 dolarów, które się im w zdobyczy dostały, na pokładzie wiozły, i z nich 60,000 w banku umieściły. Są one w Baltimorze uzbroionemi.

Według wiadomości z Bostonu (miasta w Kraiach Zjednoczonych Stanow Ameryki północney położonego) czynili powstańcy Hiszpańscy nowe kroki do Rządu Zjednoczonych Stanow tym końcem, aby ich Posła u siebie przyięły. Mieli oni podać propozycyę, że granice ze Zjednoczonemi Stanami według tych zasad chcą urządzić, iakie też Stany zaproponuią.

O wypadkach w Wenezueli biegaią wciąż ieszcze naysprzecznieysze wieści. W Bostonie biegała d. 7. Kwietnia pogłoska, że Bolivar kazał flotę swoią spalić, i że stronnikom swoim oświadczył, iż gotowi bydź muszą zginąć albo zwyciężyć.

Powstańcy maią blokować S. Yago de Cuba; przeciwnie zaś wyprawa Jenerała Miny przeciw Mexykowi miała się nie udać, a Dowodca musiał z jeneralnym Sztabem swoim do Nowego-Orleanu (miasta Zjednoczonych Stanow Ameryki północnecy) powrócić.

Jenerał S. Martin ruszył d. 20 Stycznia z Mendozy na czele woyska, maiącego zdo-

być Prowincyę Chili. Woysko Królewskie posunęło się z Peru aż do Jujui. Kongres powstańców, ukończywszy d. 15. Stycznia posiedzenia swoie w Tukumanie, wyniosł się z tego miasta do Buenos-Ayres, dla odbywania tamże dalszych prac swoich.

Hiszpaniia.

W okolicy Kadyxu sprawiaią okręty korsarskie naywiększe niebezpieczeństwo na morzu. Mienią się oni korsarzami Południowo-Amerykańskimi, są iednakowoż po naywiększey części przez kupców z Kraiu Zjednoczonych Stanów uzbroionemi. Eskadra Północno-Amerykańska, składaiąca się z liniiowego okrętu o 80 działach, z korwety i brygu, opuściła nakoniec po zagodzeniu sporów, które między obydwoma Rządami zachodziły, stanowisko swoie pod Kadyxem, i około końca Marca popłynęła na morze śródziemne.

Francuzki dziennik rospraw (Journal des Debats) umieścił pod artykułem, z Madrytu dnia 1go Maia, co następuie: „Zdaie się, że niesnaski między Dworem naszym a Dworem Rio-Janeiro zachodzące, surowy zwrot biorą. Jeżeli mamy wierzyć biegaiącym pogłosłom, tedy ma wkrótce znaczna siła zbroyna wyruszyć, i zebrać się w Prowincyach Leonu i Estremadury. Twierdzą iuż nawet, że 12 pułków piechoty i kilka pułków iazdy otrzymało rozkaz do wyruszenia, i dodaią, że jeneralni Kapitanowie Castannos i Elio, dowództwo nad woyskiem na granicach Portugalskich otrzymać maią. Jeden korpus artyleryi z Królewskiey szkoły Segowiyskiey, ma niezwłocznie do Badajoz wyruszyć.“

Tenże dziennik umieścił listy z Pampeluny pod dniem 2gim Maia pisane, według których w Królestwie Arragońskiem spisek wybuchnął; dotychczas atoli niewiadome są szczegóły onegoż. Spisek w Gallicyi niedawno odkryty, a do spisku Jenerała Porliera podobny, pociągnął za sobą aresztowanie kilkunastu Officerów w Korunnie i w Gallicyi. Maią ich śmiercią ukarać.

Donoszą z Hisspanii pod dniem 2gim Maia, że Jenerał Lacy i współwinowaycy iego, przez Sąd woienny Barceloński na śmierć skazani zostali. Żołnierze, których Lacy uwiódł, opuścili go w chwili zdrady iego; zostało przy nim tylko około 30 Officerów, których naywiększa część los iego dzielić będzie. W Katalonii i w Arragonii spokoyność zupełnie przywróconą została.

Bandy rozbóynicze czynią gościńce wciąż ieszcze niebezpiecznemi. Smieszna iest przedsięwzięciom onychże polityczne zamiary przypisywać. Rabuią oni klasztory i obdzieraią podróżnych z iednakową chciwością. Są złodzieiami i niczem więcey. Te nieład, które we wszystkich epokach Państwa, przed woyną i po woynie przedmiotem troskliwości Rządu naszego były, zostaną wkrótce stłumionemi, ponieważ tu interes osób prywatnych, woli Rządu rękę podaie.

Słychać o nowym planie finansowym; tymczasem wymusza Rząd wypłatę wszelkich zaległości z wielką surowością. Chcą nałożyć podatek na muły, ażeby przez to chow koni podczas ostatniey woyny bardzo podupadły, podźwignąć.

Zdaie się, że wolny port Bilbaoński prawa swoie utraci; przynaymniey listy z tamtąd pisane donoszą, że Rząd wydał rozkazy do otworzenia biór cłowych.

Francya.

Gazety Londyńskie umieściły poniższy rozkaz dzienny, wydany d. 25. Kwietnia w Lille przez Jenerała Margrabiego Jumilhac, Dowodcę 16stey Dywizyi woyskowey:

„Gdy PP. Officerowie osady w Lille mimo danych im odemnie rozkazow, i mimo podziękowania moiego za dawnieysze ich zachowanie się, poważyli się dnia w zorayszego wszczynać hałasy w teatrze, robić z rzeczy teatralney interes stronnictwa, i pałaszow na Publiczność dobyć, przeto PP. Pułkownicy 4rech korpusow, aż do dalszego rozkazu pod arestem zostawać maią. P. Pułkownik korpusu strzelcow Wandeyskich, z którego naywięcey Officerow było w teatrze, i sprawiło tamże według wszystkich doniesień policyynych wrzawę za pomocą kilkunastu podofficerow swoich, ma w ścisłym areszcie zostawać, dopóki Minister Woyny według zdaney sobie o tem sprawy, dalszego względem niego rozporządzenia nie wyda. P. Charette, Szef szwadronu strzelcow Wandeyskich, będzie przez miesiąc w ścisłym zostawać areszcie, ponieważ sprzeciwiał się w teatrze rozkazom P. Jenerała-Porucznika Królewskiego, i dał przez to podwładnym swoim naygodnieyszy kary przykład nieposłuszeństwa. Kapitani 4rech pułkow będą dopóty miec areszt, póki nie wymienią tych Officerow, co się wczoray w teatrze znaydowali, a szczególniey tych, co szpad lub pałaszow swoich dobyli. P. Jenerał-Porucznik Królewski ma sobie polecone wykonanie tego, czego się szczególniey miasta Lille rozkazu-

którego kopiia przesłaną bydź ma P. Prefektowi i Dowodcy gwardyi narodowey, a to dla dowodu, iak Władze woyskowe pragną uśmierzać, i iak naysurowiey karać wszystko, co tylko w naymnieyszey rzec y przerwać może spokoyność publiczną, utrzymanie której za naypierwszą powinność swoią poczytuią.

Jenerał-Porucznik, Dowodca 16stey Dywizyi woyskowey:

(Podpis) Margrabia Jumilhac.

Według ostatnich doniesień z Barbadoes, pobili się krwawo na wyspie Gwadelupie rojaliści i stronnicy Bonapartego, przyczem 30stu życie utraciło. Kłotnia wszczęła się po przybyciu iednego okrętu Francuzkiego, który rozsiewał pogłoskę, iakoby w Tuluzie i w Bordeaux trzykolorowie kokardy poprzypinano.

Niemcy.

Według doniesień z Konstancyi, wyiechała z tamtąd Xiężna St. Leu (niegdyś Królowa Hollenderska) dnia 6go Maia do Augsburga, gdzie stałą siedzibę swoią założyć zamysla. Zjedzie ona na niejaki czas w lecie do Bodensee.

Jenerał-Porucznik Alix (który za Napoleona służył w woysku Westfalskiem) rozdał między Posłow Seymu Niemieckiego drukowaną reklamacyę przeciw Xięciu-Elektorowi Heskiemu. Uskarza on się, że ten Xiążę wcielił do dóbr swoich kupioną przez niego włość Freudenthal, i że pomimo wszelkich protestacyi, dotychczas dochody z niey pobiera.

Prusy.

Gazeta powszechna (Allgemeine Zeitung) umieściła pod artykułem, z Berlina dnia 10. Maia, co następuie: „Pomimo wszelkich pogłosek i artykułow gazetowych, zdaie się co raz bardziey podobnieyszem do prawdy, że nowa Konstytucya naszа żadnych innych podstaw nie otrzyma, nad te, które iuż Król w rozporządzeniu swoiem z dnia 22. Maia 1815go wyrzekł. Dla tego też będą dawne Stany tam, gdzie dawniey były, a nowe Stany, tam, gdzie ich nie było; przyięci oraz zostaną Reprezentanci takich klass Ludu, które dawniey reprezentowanemi nie były. Nie będzie więc żadnych Stanów Królestwa, lecz tylko Stany prowincyyne, a ich Wydziały w Berlinie; nie będzie to nowy układ między Królem a Ludem, ani nowa Konstytucya z tąd wypływaiąc, lecz tylko dawne ustanowienie, przez Króla przewrócone i zmodyfikowane."

Taż sama gazeta zawiera pod artykułem: z Berlina dnia 3. Maia, co następuie: „Obecność W. Xięcia Rossyyskiego Mikołaia nie dała osadzie tuteyszey i strzelcom ochotnikom odetchnąć. Chociażby te ćwiczenia woyskowe czasem i przesadzonemi, osobliwie zaś płaszcze, tornistry i kieszenie troche za ciasno spiętemi były, nie można iednakowoż zaprzeczyć, że dla młodzieży naszey nadzwyczaynie są pożytecznemi, poniewaź ducha woiennego utrzymuią, i ciało do trudów hartuią, przesadne chucie zmysłowe tłumią, i młodzież do znoszenia rzeczywistey woyny i znoiow oneyże zdolną czynią."

„Deputacya finansowa Rady Stanu, żwawo postępuie w pracach swoich, i zdaie się bydź pewnym skutek, którego wszyscy dobrze myślący naygorętsey pragną, to iest: łagodnieysze systema poboru podatkow, zmnieyszenie przychodow i wydatkow kraiowych, ostatnich zaś osobliwie co do etatu woyskowego, nakoniec liberalne prawodawstwo handlowe."

„Od czasu mianowania Rady Stanu, zjawił się szczególnieyszy widok. Obieg papierów skarbowych spada, a disconto naybezpiecznieyszych przedmiotow stoi, blisko 10 procento. Z kądże ten skutek? Czyliż go także duch czasu sprawił? Maż w tem udział zdanie publiczne? Albo maiąż kupcy inne, iak publiczne zdanie? Zdaie się przynaymniey, że oni nie dzielą widoków ducha czasu naszego, który Konstytucyę nad wszelki obieg przenosi, i tego iest zdania, że ona w porównaniu z papierem skarbowym, agio przynieść musi! Powyższe zjawisko obiaśnia się iednak przez factum następuiące: Oto, szczególniey w Prowincyach biega pogłoska, niezawodnie przez źle myślących lichwiarzy rozsiana, że pewnie musi zachodzić wielki niedobor finansowy (deficit), co Króla do zwołania Stanów i Rady Stanu dla zaradzenia temu złemu skłania. Nie wzbraniaią się też wcale uczynić tego, byle się to tylko zwykłym sposobem, a nie przez nowość, przez pieniądze papierowe, lub też przez nowe kataster stało, do czego wielki wstręt mamy. Tymczasem nie iest to niedobor, lecz tylko nierówność w poborze podatków, którą uprząnąć potrzeba."

„Król wyiedzie dnia 1. Lipca do Karlsbadu, z tamtąd dnia 1. Sierpnia do Prowincyi Reńskich, a potem do Francyi, dla odprawienia przeglądu woyska tamże stoiącego."

Jutro, iako w dzień Bożego Ciała, nie wyidzie gazeta, lecz dopiero w Sobotę wydaną zostanie.